

Paraules i fets de Dones

Edita

Col·lectiu de Dones en l'Església

D.L.: B-22227-1995 - Preu: 1,50 €

Empremtes femenines

Sumari

Número 42

Gener-Febrer-Març 2007

2 Editorial

3 Teologia Feminista
***XV Encuentro de
Mujeres y Teología***
• Comunicat
• Impressions d'una
participant
Curs de Tardor

6 Àmbit obert

• Matriarcats
• Més sobre mares
• Tots som Església

9 Relacions Grups
• Vivències de la Romeria
Vidas pe lo Reino de la Vida
• El llegat d'en Pere Casaldàliga
• Són compatibles l'Islam i
el Feminisme?
• La nostra veu a Portugal

12 Activitats del CDE
***Dia Internacional contra
la violència de gènere***
• Acte a Rubí
• Gidona

13 Acudit de Pilarin Bayés

14 Flaixos

15 Llibres

Editorial

Conviccions que es confirmen

En els objectius del Col·lectiu, quan ens preguntem què pretenem, la primera resposta és: *“Volem ser un grup de reflexió i d'acció, conscient de la importància que té, o hauria de tenir, per a la comunitat eclesial, l'aportació femenina per a poder enriquir-la en igualtat de condicions que el baró i amb el dret que ens dóna la nostra pertinença al Poble de Déu.”*

Aquest principi entenem que entronca, i molt, amb l'oportunitat que tenim en aquest curs acadèmic de poder oferir dos crèdits, de lliure elecció, d'estudis de Teologia Feminista que es fan a la Universitat de Barcelona (Facultat de Filosofia). Finalitzat el primer crèdit (també amb participació masculina) entrem de ple en l'anunci d'un segon que s'iniciarà el proper mes de febrer.

Aquesta etapa ha estat molt desitjada per totes les persones que estimem i ens sentim responsables del nostre Col·lectiu, cosa que ara ens mou a fer el seguit de consideracions que a continuació exposem.

Ens adonem que:

- hi ha força gent interessada a descobrir la Teologia des de la visió feminista,
- hi ha barons amb els quals coincidim respecte dels nostres punts de vista,
- es desperta l'interès per a endinsar-se cada vegada més en la lectura de la Bíblia,
- trobem raonaments sòlids per a no admetre la discriminació que la jerarquia de l'Església Catòlica fa respecte de les dones

Observat això cal preguntar, per què :

- no es valora que aquest es-

tudi no és un enfrontament amb la Teologia tradicional, sinó una profundització ?

- no es valora que seria un enriquiment per a tothom l'intercanvi d'opinions, en un tema sobre el qual ningú no es pot arrogar de tenir tota la veritat?

- no es valora que Jesús no va fer diferències entre homes i dones, i que per això tenim tot el dret a les responsabilitats que Ell senzillament va atorgar a la persona?

Hem de ser molt conscients de la nostra dignitat, no sols teòrica sinó efectiva, i no hem d'escatimar cap esforç per tal que es reconegui arreu i que principalment en doni testimoni l'autoritat Eclesiàstica

Encara es podrien fer moltes més preguntes, però creiem que tothom hi pot afegir les que consideri necessàries. Per part nostra el raonament que serveix per excel·lència es troba, ni més ni menys, en l'Evangelí.

Una nit, en una visió, el Senyor digué a Pau: –No tinguis por; continua parlant, no callis (Ac 18,9).

Nosaltres tampoc no hem de callar. Com a dones tenim la necessitat de fer sentir amb arguments la nostra veu, perquè aquelles persones que creuen tenir tot el poder per a fer i desfer, s'adonin que Jesús a l'Evangelí mai no va discriminar cap dona, ans al contrari. Elles són les que el van acompanyar fins a l'últim mo-

ment. Són elles també les que van descobrir que havia ressuscitat i anaren a anunciar-ho als apòstols al lloc on s'havien tancat. Després de tot això, ¿encara hem d'acceptar, amb resignació (això sí que se'ns predica), la invalidació que ens fa l'Església en privar-nos d'iguals possibilitats que els nostres companys homes?

Igualment també hem de continuar parlant a les mateixes dones, perquè són les primeres a qui voldríem que arribés el nostre missatge. Fer-los adonar que totes tenim (cada vegada més) la necessitat d'estudiar, meditar i descobrir la riquesa i la capacitat que dóna l'esperit dels llibres sagrats. Hem de ser molt conscients de la nostra dignitat, no sols teòrica sinó efectiva, i no hem d'escatimar cap esforç per tal que es reconegui arreu i que principalment en doni testimoni l'autoritat Eclesiàstica. Tenim una bona pauta en Maria de Magdala, apòstol dels apòstols. Conèixer-la i estimar-la, segur que ens conduirà a la meta proposada.

A la vista de tot això és imprescindible que el Col·lectiu treballi per a ser un punt de referència tant dins de l'Església com de la societat en què estem immerses, la joia que hem descobert no és possible quedar-nos-la per a nosaltres soles. Si les nostres denúncies no s'accepten, no ens hem de desencisar, és de la pròpia consciència i del treball de cada dia, allò de què personalment haurem de donar comptes a Déu. Així com també hauríem de fer-ho del següent submís a unes normes que no tenen suport en el voler de Jesús que és i ha de ser el nostre segur referent.

XV Encuentro de Mujeres y Teología "Abrazo y Mestizaje"

Caminos de la Interreligiosidad e Interculturalidad

Els dies 29, 30 de setembre i 1 d'octubre ens hem reunit a Saragossa més de 325 dones i alguns homes per a abraçar-nos i mesclar-nos en aquest albirar de tardor. Durant aquests tres dies, les aragoneses de *la Asociación de Mujeres y Teología* de Saragossa hem estat acompanyades per dones de les altres Associacions de Dones i Teologia de l'Estat, així com per una gran varietat de grups i moviments religiosos, fonamentalment, encara que no exclusivament, cristians, i de persones no creients, procedents de Guinea, Marroc, Índia, Japó, Itàlia, Irlanda Àustria, Alemanya, Portugal, Veneçuela i Nicaragua.

Ja la preparació va ser un camí de recerca, complicitat i diàleg, facilitat per la xarxa de xarxes d'Internet. Per a desenvolupar la Trobada, junt amb l'Associació, quinze dones de diferents procedències, formació i creences van coordinar i dinamitzar les ponències, els tallers i el debat creuat. Recollim alguns ecos que ens ressonen amb més intensitat:

Es va abordar el tema de la *Diversitat percebuda i viscuda*. Des dels principis del temps el món ha estat divers. Són diversos els menjars, les músiques, les manifestacions artístiques, els paisatges, les cultures, les ètnies, els colors... Solament s'ha sostret la diversitat del pensament humà. **Qui va matar la diversitat?**

El Diàleg és el primer camí de la interculturalitat i interreligiositat. Les dones establim di-

àlegs en la vida, en el treball per a la igualtat i la justícia, en l'experiència espiritual, i se'ns exclou dels diàlegs teològics, en els quals es necessari i urgent que hi participem.

En la nostra vida en diàleg es van realitzant vivències i experiències de coneixement i saviesa, en les quals cal posar-hi en joc personalment i exposar-s'hi. Sabem que el diàleg és crear un espai i una història comuna; és una eina d'empoderament que possibilita a les dones, com expressa la teòloga Úrsula King, percebre i criticar les profundes injustícies a les que ens veiem sotmeses, i poder desenvolupar juntes alternatives imaginatives. Des del diàleg podem arribar a una posició de frontera, sempre oberta, que ens permet apropar vivències i conviccions, i que ens va canviant lentament. El diàleg és un camí d'anada i tornada, i d'auto-crítica.

Ens els camins interculturals i interreligiosos, totes i tots necessitem analitzar i desprendre'ns dels estereotips que tenim sobre cultures i creences diferents de les nostres, i disposar-nos a aprendre'n.

En totes les societats del nostre món, les dones, malgrat les dificultats que trobem, lluitem per la nostra emancipació, per a fer-nos visibles en paritat amb els homes, per a tenir cadascuna la seva pròpia veu, per a experimentar la pròpia força i poder, per a identificar-se i definir-se a si mateixa i per a prendre les pròpies decisions amb una sensació de llibertat completament nova. **Estem creant xarxes d'emancipació i resistència compartides.** També dins de l'Església catòlica existeixen alguns grups de dones que mantenim una resistència activa, la qual ens porta a vegades a la desobediència. Una d'aquestes experiències personals va ser compartida en la Trobada per una dona austríaca, ordenada.

L'art, la dansa, la festa, la celebració... són expressions que posen en joc el nostre cos i el nostre esperit, els nostres afectes i sentiments. Són camins de comunicació i intercanvi. Per això, aquest *XV Encuentro de Mujeres y Teología* a Saragossa ha estat embolcallat tot ell de símbols, oracions, músiques, ofrenes i ritmes de les diverses cultures i religions, que ens han permès abraçar-nos, mesclar-nos i emocionar-nos.

Necessitem cada persona conèixer la nostra pròpia tradició religiosa, compartir relats dissemblants, viure en relativitat, que no és relativisme, sinó que és un estat de relació en igualtat, en "proïsmitat". **No tenir**

> continua a la pàgina següent

por d'analitzar, debatre, crear criteris de discerniment en la nostra religió i en d'altres.

En la mesura en què unes religions es considerin com a millors respostes a les preguntes que portem dintre nostre, llavors es dificulta tot tipus de trobada i de diàleg, ja que tota religió és una construcció cultural. Els fonamentalismes de les religions es produeixen quan perden la seva part mística, i quan això passa la religió es fa rígida, sense cap flexibilitat ni obertura. **En la mística és on desapareixen les diferències entre les religions.** En l'aventura personal d'entrar en diàleg amb una mateixa sobre el fet interreligiós, experimentem inseguretat, i a la vegada, aquests canvis ens llancen a superar prejudicis, i a alguna cosa nova.

Des de la nostra tradició catòlica, **la salvació arriba a nosaltres a través de la veu de Jesús de Natzaret**, encara vibrant per a tants i tantes, i la seva part de veritat, però també a través de moltes altres veus i de molts altres trossos de veritat, i entre molta gent i moltes veus diferents.

Hi ha espais en els que podem confluïr persones que compartim una tradició religiosa amb d'altres que no la tenen, com són: la poesia, expressió d'una espiritualitat, el fet de donar sentit a viure en un cos de dona, la defensa i cura de la vida i la pau, els valors que es defensen en el compromís social...

Existeix un territori intern que té a veure amb el nucli espiritual que hi ha en tots els éssers humans, per on s'aventuren les pacifistes, ecologistes, feministes... En el principi era la diversitat/diferències...i la Paraula es va fer diàleg inter/intra-humà. Les dones no venim a demanar, sinó a oferir.

Asociación Mujeres y Teología de Zaragoza

Impressions d'una participant

No ha estat tant una Trobada de treball, com de sensibilització en el reconeixement i valor de la realitat diversa; de constatació de tot quan ja hem teixit d'aquesta realitat les dones i, també, d'ocasió per experimentar la força comuna.

La "intercultural" Diana de Vallescar va portar amb gran competència el fil conductor de tota la Trobada. I com a primera ponència ens va fer veure, per mitjà de creatius muntatges informàtics, tant la diversitat percebuda a l'entorn, com la diversitat viscuda sobretot per les dones en diferents cultures i religions. Va destacar com tres moments que han d'entrar en joc en el diàleg interreligiós i intercultural: el món real de les vivències, el subjectiu de l'experiència i el del coneixement de les tradicions. I va afirmar amb contundència que el problema

no és la diversitat, sinó qui va matar la diversitat. Avui, per tant, el diàleg és essencial en el programa per millorar les relacions entre cultures i religions. Cal partir de que el diàleg no s'imposa, però també de que és perillós i irreversible ja que no ens deixarà igual que érem. És un camí bilateral, d'anada i tornada que s'ha de descobrir partint de la consciència històrica i en ell les dones estem especialment cridades a obrir camins i a establir ponts.

A la tarda en una gran diversitat de tallers ens vàrem enriquir compartint les múltiples formes en què les dones ja anem fent camí. I en igual sentit va ser molt

ric el debat creuat en què tres dones van mostrar com es pot dialogar des d'experiències vitals molt diferents. Partint d'expressar la pròpia vivència, es passa a reflexionar l'experiència compartida, per arribar a descobrir ponts de diàleg i tasques comunes que cada una podrà realitzar des de la pròpia tradició i opció.

En general destacaria la gran creativitat i riquesa en les pregàries i litúrgies que sense trair cap tradició religiosa, deixen de ser estereotipades i connecten amb la dimensió de transcendència que les uneix a totes. Destacaria també l'esforç palès del grup que la va preparar per fer participar a la trobada gent de diferent cultura i religió, tant en l'animació i expressió des del cos, com des de la cuina.

Vaig tenir la curiositat de preguntar a un dels homes que assistien a la Trobada -eren un grupet- com l'estaven vivint i aquestes van ser algunes expressions: *"realment es van percebant diferències", "impacta sentir certes coses amb una veu dolça", "es poden escoltar temes de sempre, amb raonaments diferents, que no vol dir que siguin menys lògics" "amb el temps se'ns dubte ho haurérem d'arribar a fer junts, però des de la paritat"*

Agraeixo moltíssim moments com aquest en què es pot percebre la gran força comuna que corre entre les dones; sens dubte empeny a créixer i avançar en aquest camí sense retorn cap a la maduresa i l'alliberament que ja fa anys hem iniciat les dones.

M. Antònia Casas

Curs de Tardor

Superar els fonamentalismes, una utopia?

Els dies 17, 18 i 19 de novembre van tenir lloc les V Jornades de tardor de Teologia Feminista del Col·lectiu amb el tema: Superar els fonamentalismes, una utopia?.

El primer que hem de dir és que vam quedar molt contentes tant del contingut de les conferències com de l'ambient que s'hi respirava. També volem agrair a totes les persones que han dedicat el seu temps i el seu esforç a que aquestes jornades fossin possibles.

El primer dia, en la introducció a les jornades vam entrar en tema, escoltant cinc característiques defineixen els fonamentalismes:

- Imposen la seva visió de les coses i no admeten la dissidència.
- Es mostren cecs amb el que és evident pels altres.
- Actuen autoritàriament en l'aplicació de la seva ideologia.
- No tenen en compte els diferents contextos.
- Recorren a la desqualificació sistemàtica d'altres concepcions.

Després la **Dolors Bramon** ens va parlar dels prejudicis que tenim sobre l'Islam, molt estesos socialment.

El primer seria que *l'islam no és un tot*. Hi ha moltes diferències dintre d'aquesta religió, depenent del país i del corrent teològic: hi ha musulmans progressistes, fonamentalistes, xiïtes, sunnites....

No és el mateix musulmà que àrab: només el 20 % del musulmans són àrabs i hi ha àrabs que són cristians, jueus...

L'islam no és contrari als valors democràtics: La democràcia té l'origen a Grècia, un país politeista. Les religions monoteïstes, en essència, són jeràrquiques, és a dir, poc democràtiques, i per això el cristianisme, el judaisme o l'islam *poden* tenir els mateixos conflictes amb la democràcia.

El concepte de Yihad (traduït per guerra santa) no es refereix a utilit-

zar la violència, *es refereix a l'esforç per a ser millor musulmà*. L'islam no permet matar. A l'Islam com al cristianisme, també hi ha incoherències entre la teoria i la pràctica i en l'ús partidista que fan alguns fanàtics.

El dissabte al matí, la **Joana Ortega**, ens va parlar sobre la repercussió dels fonamentalismes en la vida de les dones. El fonamentalisme va sorgir als EEUU als inicis del s. XX en comunitats protestants, que volien tornar a les posicions fundacionals del cristianisme, en contra del modernisme de les societats actuals. El fonamentalisme vol preservar una determinada cultura amb tots els seus valors culturals, polítics, ètics, ... i aquesta preservació recau sobre les dones.

Sobre les dones els fonamentalismes transmeten que, tant espiritualment com intel·lectualment, hi ha una inferioritat natural de la dona. A més el cos de la dona ha estat històricament desqualificat. Per aquestes raons demanen la submissió i la invisibilitat de la dona.

Després la **Begoña Román** ens va parlar sobre una nova ètica. Va explicar la diferència entre moral (hàbits i costums) i ètica (raons, per les quals fem les coses). També va comentar que hi ha morals immorals que no són dignes de respecte, encara que siguin seguides majoritàriament. Hem de superar el relativisme: tot val i tot és igual de vàlid, i arribar al pluralisme on no totes les morals no són vàlides, per ex. les fonamentalistes.

Hem d'avançar cap a l'ètica dels mínims, que ha de ser universal: si és bona per a mi, ha de ser bona per a tothom. Hem d'aprendre a separar-nos de les convencions, a atrevir-nos a pensar per nosaltres mateixes, a no tenir por a la llibertat. És bona la discrepància, ens fa créixer. Hi ha d'haver convivència pacífica de morals plurals. Però totes les morals que volen ser respectades han d'incorporar els mínims, els drets humans. Si vols la tolerància has de ser tolerant, si vols la pau has de ser pacífic, si vols el respecte per la teva opció religiosa has de ser respectuós.

Hem d'ajudar a regenerar les tradicions religioses dels llastres que van arrossegant (per ex. la visió de la dona), i fer-les fructíferes per alimentar els temps presents, que puguin donar resposta a la societat actual.

La taula rodona "Hi ha ponts de diàleg i entesa entre cultures?" va ser també molt interessant. Tots els ponents ens van parlar sobre el funcionament de la seva associació i sobre la seva experiència personal i la riquesa que li suposava la seva tasca.

Vam acabar amb una pregària eucarística, fent present rituals de les tres religions que creuen en el mateix Déu.

Va ser una celebració molt emotiva i participada, demanant forces per a continuar endavant, lluitant per un món més just en el que regnin la pau i la igualtat.

Carme Garcia

Matriarcats

L'Anna Boyé, per les festes de la Mercè, va presentar una impactant exposició de fotografies i textos sobre uns matriarcats de tres països ben diferents que va anar a conèixer: Guinea Bissau, la Xina i Mèxic.

Deixem que l'Anna ens ho expliqui des d'uns resums del llibre que ha publicat, **Matriarcats: L'illa de les dones. La terra de les filles. Les poderoses dones de Juchitán.**

També podeu consultar la seva web i fruireu de les seves magnífiques fotografies: www.annaboie.com

A l'illa d'Orango Grande, a l'arxipèlag de les Bijagós, davant la costa de Guinea Bissau, hi ha una terra on les dones tenen tot el poder, on s'organitzen en associacions que gestionen l'economia, el benestar social i la llei. Són elles les qui imposen sancions, dirigeixen, aconsellen, distribueixen i se les respecta com a senyores absolutes de la casa i de la terra. Només es recorre als homes per al guaret dels camps, la caça de la mona i la pesca.

Hi ha un lloc a la Xina, a la vora del llac Lugu, on les filles són ben rebudes. Un regal que fa la família més gran i poderosa. Entre les províncies de Yunnan i Sichuan viu una petita comunitat, els mosuo, en el qual les dones administren els béns, ordenen la feina i manen. La matriarca distribueix les tasques del grup segons la intel·ligència, l'habilitat i la força de cadascú. La figura del marit no existeix. Elles s'uneixen per amor amb homes que les visiten de nit. Els pares no tenen cap responsabilitat sobre els fills, que viuran sempre en el clan matern.

A Juchitán, al sud de Mèxic, a l'istme de Tehuantepec, el comerç i els negocis estan en mans

La matriarca distribueix les tasques del grup segons la intel·ligència, habilitat i la força de cadascú

de les dones, índies zapotèques, que controlen la vida econòmica de la ciutat. Posseeixen vestits artesanals costosos i joies d'or que hereten de mares a filles. Són reconegudes arreu de Mèxic per la seva intel·ligència, valentia, habilitat i audàcia. Aquí, els homes amb prou feines destaquen. No obstant això, a Juchitán de Zaragoza conviuen sota el mateix sostre un matriarcat i un patriarcat.

• • •

Anna, el teu treball ens sembla molt interessant, per això voldríem fer-te unes preguntes:

-Que t'ha suposat el fet de viure amb aquestes dones?

-Conèixer aquestes dones en el seu dia en dia, estudiar la seva forma d'actuar, la seva saviesa, força, dignitat; el respec-

te que mostren vers el grup al qual pertanyen i la pau que tots els seus actes respiren ha estat un privilegi per a mi. És una manera d'aprendre a partir del seu comportament, intel·ligència, intuïció i valentia.

-Quin és el missatge que ens vols donar?

-Que existeixen comunitats on les dones manen, organitzen el treball i disposen el compliment de la llei. La seva saviesa és respectada per tots, i són admirades per la valentia que demostren a l'hora de prendre decisions. Amb elles els homes se senten segurs i protegits. Vull assenyalar que en el món hi ha altres formes d'organització social més enllà de les patriarcales. Altres formes de ser i decidir més enllà de la cultura on ens trobem submergits. És important saber-ho perquè aquesta diversitat ens fa, a nosaltres, més fortes.

-Quin ressò positiu vas obtenint a través del teu treball?

-“Matriarcats” ha despertat un gran interès en tothom. Coneguts, desconeguts, en els mitjans de comunicació... Em criden associacions, escoles, professors felicitant-me, i em demanen l'exposició per a mostrar-la. “Matriarcats” s'emprarà com a llibre de lectura en algunes escoles.

Malgrat les dificultats que comporta la realització d'aquest projecte, l'esforç ha pagat la pena.

El Col·lectiu agraeix la teva valuosa aportació en l'àmbit de la dona.

Més sobre mares

A vegades em fa l'efecte que les dones feministes en l'Església Catòlica s'obliden que Patriarcat vol dir la fagocitosi de la Mare, la seva engolida per part del Pare. Està molt bé desmuntar tots els mites sobre la Mare que destorbin la percepció real d'ella, des de posar-la en un pedestal, és a dir, immobilitzar-la, fins a col·locar-la en un lloc tan modest i invisible que quan menys la vegem millor. Això sí, que no pari d'immolar-se en els més enormes sacrificis que calguin.

La mitificació pot arribar a ser molt perillosa. La desmitificació tan o més, si qui ho fa el que vol és erigir-se en el lloc del desmitificat. Una de les creences més arrelades del Patriarcat és fer creure que la mare no és, ni de lluny, tan necessària com el pare.

Es pot mitificar la Maria Magdalena ("El Código da Vinci"), tot dient excel·lències i capacitats que ens arriben alliberadores perquè estan més a prop de la dona parella, aquesta igual que aspirem les dones a ser respecte dels homes, però pel que fa a la Mare una estranya nosa ens impregna i la volem col·locar tan a ras de terra que caiem en el desprestigi, en el reduccionisme amb què sempre ha volgut alligonar-nos el Patriarcat. La Mare ens ha donat la Vida i ens l'ha conservada, fent-ho, milers de vegades ha donat la seva, ha emmalaltit .., i què?, és un "fet natural" que aquí està i no cal amoïnar-nos més. El recurs a la natura com a instint pretén alleujar l'impertinent esvalot de sensacions massa viscerals o massa difuses. Si ens acaréssim al dolor ancestral que emana de la maternitat anihilada, adquiri-

riem coneixement, fins i tot de mena espiritual, perquè qui perd els orígens perd la identitat que rau en la memòria, i sense ella el vent de l'esperit, desorientat, no sap per on bufar. En el nostre temps calen bones reformulacions, per equilibrar la balança entre conservació i innovació, i si l'emergència materna es donés aniria, contràriament al que hom pot pensar, cap a la innovació per ser tot el contrari del sistema Patriarcal que secularment arrosseguem, i també cap a la conservació del que mai no s'havia d'haver perdut.

***Jesús no és intocable ("nolle me tangere").
Jesús se l'ha de resituar, com sabem, si no el traïm, i ens traïm a nosaltres mateixos, tots plegats.***

No vull mitificar res ni ningú, ni tan sols vull mitificar Jesús ni les seves paraules si aquestes no m'arriben bé, com ara les tan recurrents que fan menció a la mare i altres membres de la seva família. El Pare sí que l'anomena contínuament, sí que fa el seu mandat, sí que l'anteposa a qualsevol altre persona i cosa. Un Pare a qui, en un moment àlgid, es troba obligat a recriminar: "Pare per què m'has abandonat? Es refereix al Pare amb majúscula, doncs jo també em refereixo a la Mare amb majúscula i aquesta sí que requereix de molta atenció si volem desmantellar el Patriarcat.

Jesús no és intocable ("*nolle me tangere*"). Jesús se l'ha de resituar, com sabem, si no el traïm, i ens traïm a nosaltres mateixos, tots plegats. La repetició traïx el més profund d'un pensament que es nodreix de pràctiques creatives. Jesús amb tota la seva càrrega de bondat i saviesa era home del seu temps. Un jove heroi, per tant solter, apartat de la seva llar, va a la recerca del monstre que tenalla les ànimes, que amenaça greument la gent de bona voluntat, se'l proveeix d'armes meravelloses, el seu poder miraculós i la seva força que és la Voluntat que el Pare li ha revelat. És el Salvador. Rep el premi del Cel i amb el qual també premia: "Avui estaràs amb mi al Paradís". Sap que aquest és el premi. Posseeix la màgia de la seva Paraula. És el camí mitològic de l'aventura de l'Herói: separació (sobretot de la Mare) iniciació-retorn (al Pare).

Ho dic en paraules d'Enrique Gil Calvo: "Un jove Déu és obligat pel seu Pare a encarnar-se en una família humana d'adopció. Immediatament sofreix una sèrie d'agressions com a víctima innocent, primer per part d'Herodes, després del diable, després dels sacerdots del temple, més tard del poble jueu i finalment per part del prefecte romà. Però Jesús, assistit pels seus auxiliars (els apòstols) i proveït del poder màgic de fer miracles, surt airós de totes les proves a què el sotmet el seu Pare. El diable el tempta: "Tot això et donaré si m'adores". "No vull aquest poder, doncs el meu regne no és d'aquest món (el del Pare). I la victòria sobre si ma-

> continua a la pàgina següent

teix: "Pare meu, si és possible aparta de mi aquest calze, però faci's la teva voluntat i no la meva". El premi: la Redempció de la Humanitat i l'Ascensió al seu costat".

Tan debò n'hi haguessin molts més d'herois d'aquesta mena com "Jesús", però actualitzats, i sobretot que no els calgués desmitificar la Mare, mentre es mitifica fins al paroxisme el Pare.

Dones en l'Església Catòlica, ja cal que recuperem la mare, tant la pròpia com la majúscula i la seva manera d'actuar i fer, si de veritat volem acabar amb el Patriarcat, mot ben explícit del que ha passat amb la Maternitat. Aprofundim la "Mare de Déu", la que va tenir un ascendent fonamental en la vida de Jesús, i aprofundim el Simbòlic de la Mare. Dones, no caiguem en la trampa de subterfugis relativitzadors del fenomen matern, diluint-lo a condicionaments - veritats que, malgrat la perfecció que continguin, estan abeurades de la indefugible cultura del moment- que si no es compleixen aleshores la maternitat en si mateixa no té cap importància. La té sempre i molt; el que s'ha de desvetllar és la manera com l'han desvirtuada i negada (i el perquè!!) i, fins i tot, monstruïtzada en convertir-la en una caricatura patriarcal. Alliberem el simbòlic matern que fa front a un Patriarcat que ha assassinat a la Mare per tenir via lliure a tota la resta d'assassinats.

Com diu Suzanne Blaise : "(...) La recerca de la Mare no implica obligatòriament la recerca d'un ideal diví femení sinó la d'un ideal humà femení. Un ideal humà que no és, com es pretén, l'odi a l'Altre sinó a l'opressor que n'és la caricatura. La Mare és totes les dones.

El món està orfe sobretot de Mare.

Conxita Domènech

Tots som Església

Amb la intenció de manifestar el meu posicionament dins l'església, vull fer esment del meu sentir al Bisbe de Vic, Excm. Sr. Romà Casanova, sobre la petició de pregàries per les vocacions sacerdotals, apareguda en el Full diocesà del passat 17 de setembre,

Per aquest fet i moguda pel meu sentit d'església, faig els següents raonaments:

Sí! És necessari i imprescindible pregar per les vocacions sacerdotals, però em pregunto, per què he de pregar per a que Déu infongui vocacions només als homes?

Sobre aquesta pregunta he fet una carta al Sr. Bisbe Romà Casanova amb la meua decisió de pregar, també, per a què les dones no siguin excloses d'aquest ministeri.

El passat dia 7 de novembre, vaig tenir l'oportunitat, després d'esperar dos mesos, de poder parlar amb el Bisbe Romà i entregar-li la carta.

Vaig poder tenir una llarga conversa amb ell (cosa que li agraeixo). Tenia els meus dubtes, donat el tema que li anava a exposar.

Vaig veure molt clar que el problema de la dona en les vocacions sacerdotals era un tema intocable; segons ell, molt debatut i estudiat teològicament.

És trist dir que no admetia els meus raonaments, però no podia rebatre els meus arguments. Per què jo, dona vídua, si Déu

em dóna la vocació, no puc plantejar-m'ho? Per què els homes sí?

Vàrem acabar després de parlar molt: Jo molt segura del que demanava, insistint que pregaria per les vocacions dels homes i les dones. I que jo podia imaginar-me una celebració presidida per una dona, cosa que ell no creia. Era conscient que ell no canviaria pel que jo li podia dir.

Però em sentia contenta i decidida pel que volia. Poder dir-li totes aquestes coses personalment.

Em va dir, com a cosa positiva, que amb la pregària tot era possible. Amb tots els respectes

jo li vaig contestar que no posesin barreres a l'acció de l'Esperit.

La dona està obrint-se camins i no hi ha qui la pari. L'Esperit està allà on Déu vol i crec fermament que ens ajuda. Així li ho vaig expressar.

És molt preocupant tenir una jerarquia tan tancada en els seus plantejaments inamovibles. Per què a l'hora d'avançar, amb raonaments lògics, és tan difícil que ens escoltin, i dialoguin de tu a tu amb nosaltres?

No volen el diàleg. Es situen en una posició d'autoritat i de superioritat. Però és ben cert que, tard o d'hora, hauran de canviar!

Seguiré pregant i treballant. Necessitem, urgentment, una església diferent. Més justa, humana i acollidora.

Margarida Lloret Carreres

La dona està obrint-se camins i no hi ha qui la pari. L'Esperit està allà on Déu vol i crec fermament que ens ajuda. Així li ho vaig expressar

Relacions Grups

Vivències de la Romeria *Vidas pe lo Reino da Vida*

Va ser una experiència important i ho resumiria en aquests apartats: Vivència d'unitat profunda, el paper de la dona, l'ecologia, l'aigua, la terra, la multiculturalitat i el pluralisme religiós.

El paper de la dona

En tota la celebració hi havia una gran riquesa de signes.

La llum, la vida, l'acollida de la dona, l'embarassada és la que encenia el ciri.

Molt integrada la part femenina: noies joves de la terra amb els seus cants, la seva figura, els seus braçalets. Van fer la cerimònia de l'encens, cantar l'evangeli.

També, reconeixement de les dones grans, de la seva vida, del seu treball, eren les que beneïen amb l'aigua.

Els quatre bisbes i els capellans no eren els protagonistes, deixaven pas als colors de la vida.

Hi havia una intuïció profunda D'UNITAT, DE COMUNIÓ HUMANA, cap on anem que supera els colors i els credos. Defensar la gent, la ter-

ra, l'ecologia, l'aigua, fer la terra sostenible, solidària, ens salvem tots o no se salva ningú. Netejar, trencar els nostres compartiments partidistes, entrar en la vena humana.

Va parlar Marquitos, fill de l'indi que van assassinar, i ell també està amenaçat. Va fer un discurs molt viu i emocionat va prometre defensar la seva terra, la seva gent.

Hi havia una PRESENCIA, es feia present en la caminada la compa-

nyia dels morts, els que havien donat la vida perquè els altres en tinguessin.

Vida per la Vida, *Vidas pe lo Reino da Vida*, en Pere ens va dir que no hi havia mort, només Vida i Resurrecció.

Compromís amb l'esperança

La Missa va ser per a mi, una experiència molt viscuda, emocionant, de comunió, de companyia transformadora, d'alegria compartida, molt ritme, integració a nivell corporal de l'harmonia, la força d'arrelament a la terra i a la vida, que amb senzillesa transforma des del cor.

En la celebració, en lloc important hi havia familiars dels que havien assassinat o torturat.

Aquest viatge al Brasil, país immens, ple de vida, alegria, també misèria i contrastos, l'experiència del treball de l'equip del Pere Casaldàliga, de l'acompanyament a la seva gent, va ser un signe de llum i esperança i d'evidenciar que és possible una altra manera de funcionar.

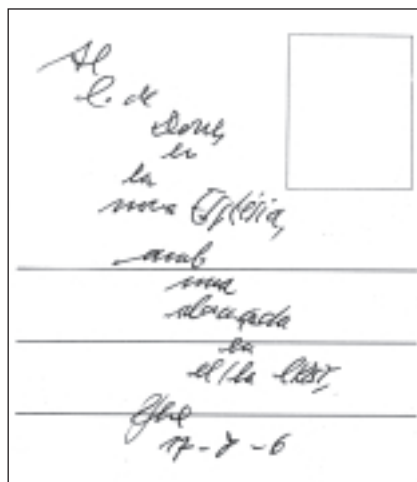
Pilar Ramón i Caelles

El llegat de Pere Casaldàliga

Només dues lletres per a fer-vos arribar el llegat d'en Pere.

L'endemà de la Romeria ens va rebre a casa seva, i allí la M. Antònia i jo li vàrem donar el seu carnet de soci del Col·lectiu com a "Membre honorari". Ho va rebre amb molta unció. Al final li vaig demanar un gest, quelcom que jo pogués portar a totes vosaltres. Va ser un gran moment per a mi i penso que també per a totes vosaltres. Les seves paraules van ser:

Seguiu endavant, no pareu, no tin-

gueu por, aneu per bon camí. Que us beneeixi el Déu bondadós per la seva creu i la seva resurrecció.

La joia encara bull en mi, i com ell ens va animar, us animo a tirar endavant amb empena, sense parar i sense por. En Pere diu que anem per bon camí. Oi que no n'heu dubtat mai?

La Mª Antònia i jo, junt amb els catalans que érem allí, hem estat uns privilegiats/des.

M Pau Trayner Vilanova

Són compatibles l'islam i el feminisme?

Amb aquesta pregunta comença Rosa Maria Rodríguez Magda, filòsofa i escriptora, un article a *El País* publicat aquest octubre passat, i és també una pregunta que, darrerament, ens apareix sovint en tot tipus de converses, debats i articles a la premsa. I és que la presència de comunitats musulmanes a Europa va creixent, i des dels mitjans de comunicació "es ven", sovint, la confrontació entre Orient i Occident. Confrontació, per això, que no és real, ja que ni l'islam és un tot religiós i cultural homogeni com tampoc ho és Occident. Això del "xoc de civilitzacions" de Huntington, com diria **Dolors Bramon** -especialista en estudis àrabs, que va parlar el divendres 17 d'octubre dins les V Jornades de Tardor del Col·lectiu de Dones-

hauríem de considerar, més aviat, un "xoc d'incivilitzats".

En el debat sobre la relació entre cultures i religions diverses a Europa, s'ha focalitzat molt la discussió en l'ús del vel de moltes dones musulmanes. No hauria de ser problemàtic un complement d'indumentària en una societat democràtica, on s'hauria de comprendre que tothom pugui vestir-se d'acord amb la seva tradició, sempre que respecti unes normes comunes de correcció i adequació acceptables en llocs públics i comunitaris. Per a mi no s'ha de problematitzar en espais públics l'ús del *hiyab* (el mocador que cobreix exclusivament el cap), també era tradició fa relativament poc temps, als nostres països de la Mediterrània. Ara bé, darrerament, ¿no creieu que s'estan popularitzant altres tipus de vels com el *nikab*, que tapa a més del

cap tot el rostre, sobretot entre les comunitats musulmanes d'immigrants, perquè se l'utilitza com a símbol identitari i de reacció contra Occident?

En el debat sobre la relació entre cultures i religions diverses a Europa, s'ha focalitzat la discussió en l'ús del vel de moltes dones musulmanes

I fixeu-vos que són precisament les dones a qui correspon carregar amb la responsabilitat de mostrar públicament aquests símbols identitaris de l'islam. Quan es converteixen les dones en símbol identitari, nacional, cultural o religiós, ¿no s'està subjugant la llibertat individual sota d'una de col·lectiva, que en molts casos, pretén mantenir unes tradicions, un tipus de relacions econòmiques i legals entre homes i dones d'aquella religió?

El II Congrés de Feminisme Islàmic celebrat a Barcelona a inicis de novembre, a l'Hotel Alimara de la Vall d'Hebron, ha estat una bona ocasió per acostar-se a sentir di-

rectament els discursos de les protagonistes d'aquest nou binomi que es proposa: Com és el moviment feminista en els països de majoria musulmana? Quin és el feminisme que preconitzen advocades, activistes, periodistes, estudiants, treballadores, intel·lectuals, teòlogues i creients musulmanes

de diferents països islàmics i de les comunitats estrangeres?

Entenc perfectament i em solidaritzo amb totes aquelles creients que, de la mateixa manera que estem fent moltes cristianes, tracten de posar en evidència les lectures patriarcals de l'Alcorà i malden per mostrar-ne el missatge profund de dignitat de les dones i igualtat dels gèneres. Ara, crec que es troben amb el mateix escull que les cristianes: estem parlant d'una igualtat davant d'Alà o davant de Déu, però al mateix temps, els discursos oficials dominants d'ambdues religions mantenen la idea de la "complementarietat" dels sexes, o sigui, la diferent funció en el si de la família, una missió diferenciada segons el sexe, una concepció antropològica diferent del ser persona segons el gènere. En la tradició, lleis i costums islàmics, la poligàmia, el matrimoni temporal, el dret de tutela de l'home sobre la dona, la discriminació en matèria d'herència o la imposició d'una indumentària que és, en molts casos, un control de la sexualitat i el cos de les dones, és una realitat patent. Com deia l'**Asra Nomani**, musulmana nord-americana, en el Congrés de Feminisme Islàmic d'enguany, *"en l'islam, s'usa el cos i la sexualitat de les dones per controlar-les amb la finalitat de conduir-les cap a la puresa. Cobrir el cos de les dones és un senyal que se les trac-*

ta com a objectes sexuals que cal preservar. No es pot estigmatitzar la sexualitat de cap persona, -d'altra banda variable i que no necessàriament ha de coincidir amb els estereotips de gènere- com a excusa per subjugar-la a una altra persona".

Per més que s'aposti per un protagonisme més gran de les dones, per més que diguem que les dones ja tenen veu i parlen per elles mateixes, no podem dir que es tracti d'un feminisme emergent fins que no s'estiguin qüestionant si el discurs i l'acció accepta submissament les imposicions d'unes formes i funcions determinades pels poders patriarcals.

La ideologia fonamentalista és una ideologia del puritanisme, és un pretès control de les dones i no respecta els seus drets sexuals, se les dimonitza o se les infantilitza.

Mentre ens referim al moviment feminista islàmic tal i com **Nayereh Tohidi** (de l'Iran) el presentava, explicant que *sorgeix com a resposta als conflictes que el patriarcat i el fonamentalisme islamista planteja a les dones en els diferents països islàmics o en les comunitats de la diàspora, coincidirem amb el concepte que aquí tenim de feminisme. O sigui, una lluita continuada i humil, que no es creu avantguarda ni vol ser etnocèntrica, però que aplica l'ètica de la responsabilitat per lluitar per la llibertat, la raó i la igualtat política i moral de totes les persones davant, també, dels fonamentalismes cristianistes, dels fonamentalismes del neoconservadurisme i de les idees polítiques o religioses més involucionistes que persisteixen a minar els mínims ètics guanyats. Tant de bo puguem continuar sent lúcides i valentes per raonar, dialogar i trobar punts en comú irrenunciabls sobre els quals fonamentar una societat plural i respectuosa de les diferències.*

Neus Forcano
CDE

La nostra veu a Portugal

Els dies 14 i 15 d'Octubre passat vaig participar en una taula rodona a Lisboa.

El col·loqui estava organitzat pel moviment "Som Església" de Portugal i el contingut tractava sobre les relacions Església-Estat en els dos països que conformaven la taula.

Per Portugal tingueren la paraula: Januário Torgal Ferreira (Bisbe); Margarita Salema (Jurista); José Vera Jardim (Diputat); i Ana Teresa Leitao (Investigadora).

Per Espanya: Raquel Malavibarrera (Prof. Universitària i Coordinadora del Moviment Som Església IMWAC); Hugo Castelli (Empresari i membre d'una comunitat de Base de Madrid); Mª Pau Trayner Vilanova (Pel Col·lectiu de Dones en l'Església de Barcelona) i Evaristo Villar (Sacerdot, teòleg).

Per part de Portugal el contingut va ser dens. Era la primera vegada que es feia una cosa semblant, i volien dir-ho quasi tot.

Les nostres intervencions van ser més de testimoni que teòriques.

Del **Moviment Som Església** de Madrid, la Raquel va explicar les dificultats que hi ha amb la Conferència Episcopal i les seves actuacions fins i tot a nivell polític i també amb la COPE.

El testimoni de l'Hugo, va fer

palesa la resposta dels cristians i cristianes que cerquen una comunitat de vida i pregària. Es reuneixen a Sto. Tomás de Madrid.

L'Evaristo va plantejar la tensió entre l'Església i l'Estat, referent al problema educacional. Les classes de religió i la situació dels professors d'aquesta assignatura.

La meva participació va fer referència a la tensió dona-Església. Vaig resumir breument les aportacions papals dels se-

gle XIX i XX, que han fet sorgir determinades postures tanca-des respecte a nosaltres, les dones.

Vaig insistir positivament, que nosaltres estem segures, i així ho vivim, que la Ruah omple la terra i hem après a viure

amb llibertat en l'Església actual, fins i tot amb les posicions contràries de les Conferències Episcopals de torn.

La convivència va ser molt agradable i conèixer el món dels "fados" ens apropa a un país que moltes vegades no tenim consciència que està tant a prop nostre.

El maig del 2007 aquest grup portuguès prepararà la trobada internacional de la "**Xarxa Europea de l'Església en Llibertat**". Us animeu? El portuguès s'entén força, molta gent sap castellà, i el país es preciós.

M. Pau Trayner Vilanova

El contingut del col·loqui tractava sobre les relacions Església-Estat en els dos països que conformaven la taula, Espanya i Portugal

Activitats del CDE

Dia Internacional contra la violència de gènere

Acte com a recordatori a Rubí

La Regidoria de la Dona de l'Ajuntament va convidar el CDE a participar en un acte emmarcat en la commemoració del 25 de novembre.

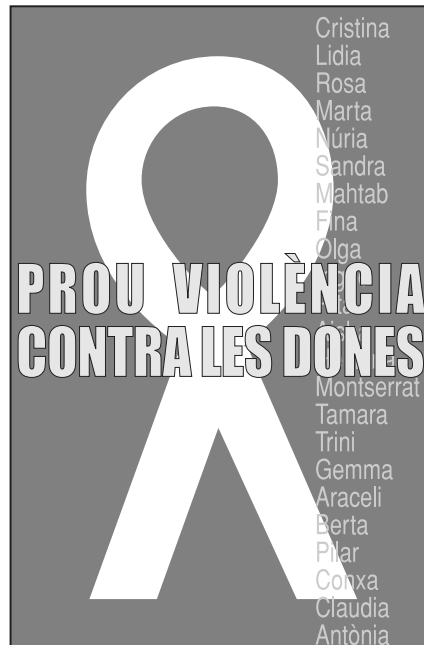
Des de fa uns anys el CDE participa en els actes organitzats per a commemorar la data del 8 de març, però en aquesta altra tan significativa, era la primera vegada que se'ns oferia de participar-hi, la qual cosa ens omplí de satisfacció.

Així doncs el dia 27 vàrem presentar, a l'Ateneu, una xerrada-col·loqui a càrrec de la Mariángeles Coscolluela, sobre el tema: *Lilith, memòria del matriarcat*.

Abans d'entrar en la presentació del mite de Lilith, la Mariángeles exposà la vida i les creences de les societats prehistòriques i el seu procés vers el neolític.

En la prehistòria el cos femení era un misteri; d'ell en sortia sang periòdicament, sense que estés ferit; quan això no succeïa s'engrandia el ventre i passats uns mesos tenia una criatura; en aquells temps no es coneixia el paper del baró en la fecundació. La dona era diferent però no es vivia en la desigualtat. L'imaginari col·lectiu creia que allò que succeïa en l'entorn també succeïa en el món de les divinitats, i varen creure en les deesses com a creadores de tota la naturalesa. Era l'època del **matriarcat**.

Quan la humanitat donà el gran salt al neolític i amb ell als

conreus i la domesticació d'animals per al consum, les comunitats esdevingueren sedentàries, la qual cosa permeté esbrinar el paper dels mascles en la procreació, sigui de les bèsties, sigui dels humans. L'home percebé el seu rol i començà a considerar la dona propietat seva, ella ja no podia estar amb altres homes. Naixia l'autoritat del baró i amb ella el poder; la diferència esdevingué desigualtat. Del matriarcat es passà al **patriarcat** i les deesses foren substituïdes pels déus.

És en aquest context del patriarcat on cal situar el mite de Lilith. Aquesta figura la trobem en la literatura hebrea, no en la cristiana que la va silenciar. Lilith és la primera companya d'Adam; ella es considera en pla d'igualtat amb ell, la qual cosa li porta problemes amb ell i amb el Creador; per no per-

dre la dignitat ella marxà del Paradís i a partir d'aquest moment rep càstigs i se la considera una dimoni, portadora del mal. Després el Creador dóna una altra companya a Adam, Eva, igualment considerada portadora del pecat al món. Totes dues han de carregar amb el mal; la diferència és que Lilith no perd la dignitat, i Eva se sent culpable.

Com a conclusió es va fer palès la importància dels mites i com d'una forma subtil han impregnat la ment de les dones -i també dels homes- a través dels segles, considerant-se inferiors als barons, alhora que responsables de l'entrada del pecat al món.

Una vintena de persones assistiren a l'acte, entre les quals, la Regidora de la Dona i la Tècnica d'aquesta Regidoria; l'Alcaldessa i la Regidora d'Educació excusaren la seva presència per motius d'agenda. A la sortida hi havia comentaris sobre el mite de Lilith i la sorpresa de ser la primera vegada que s'escoltava.

La valoració de l'acte fou molt positiva. Ens permeté arribar a diverses persones a les quals els discurs religiós/eclesial els hi queda llunyà. Varen poder percebre que és possible parlar de temes bíblics amb obertura de criteris. Per altra banda, ens satisfà que des de l'Ajuntament es pensi en el nostre Col·lectiu; ho vivim com un signe de normalitat del feminisme, també del feminisme cristià.

Montserrat Grau i Grau

Gidona

Gidona és el nom del conjunt de Grups i Col·lectius de Dones de Girona, que ens unim per a preparar els actes del 25 de Novembre i el 8 de Març. Tenim el suport de l'Ajuntament: comptem amb una subvenció per a la pancarta, cartells, tríptic..., i ens ajuda a fer difusió dels actes entorn de les jornades. El 8 de març passat vam sortir al carrer, per primera vegada, amb la "nostra pancarta".

Aquest any, ens hem reunit ja unes quantes vegades per a la preparació del 25 de novembre. I hem decidit fer aquest dia, a la 1 del migdia, una Manifestació unitària. Lligarem dues grans llaçades negres en el Pont Eiffel (de ferro), des d'on començarem a caminar. Després d'un breu recorregut llegirem un Manifest davant de l'Ajuntament. També hem preparat unes cartes, adreçades a centres d'Ensenyament per a demanar als directors que les llegeixin als alumnes. El CDE, a les 8 del vespre, prepararà i participarà en l'Eucaristia, a la parròquia de Sant Pau.

Entorn del dia 25, cada grup ha preparat un acte, procurant que no coincideixin al mateix dia i hora. El CDE de Girona, ha organitzat una xerrada: "Opressió ahir i avui. Per què?", a càrrec de Roser Garriga i Trullols, el 21 de Novembre, al Centre Cívic Pla de Palau.

La xerrada ha sigut molt interessant. Hi han assistit unes trenta persones (per sort sempre ens hi acompanyen alguns homes). La Roser ens ha fet una bona síntesi de les situacions de violència de les dones en l'Esglè-

sia actualment, i de les "solucions" que cal emprar per a alliberar-nos (sacerdoci femení?). També hem reflexionat sobre algunes situacions de violència en la Bíblia. Podríem arribar a la conclusió que gairebé res ha canviat. Continuen havent-hi dones esquarterades, violentades, utilitzades... Per això, una vegada més, ens cal denunciar-ho. Per acabar ens ha llegit el Manifest Interconfessional d'aquest any.

El dia 25 "estrenarem" i donarem a conèixer una idea sorgida del grup *Gidona*. Assistirem a la Manifestació amb una bufanda negra en senyal de dol per totes les dones que pateixen violència domèstica. Igualment ens la posarem tot un dia, cada vegada que llegim o ens assabentem pels mitjans d'informació d'un cas de violència.

CDE de Girona

La Pilarín Bayés ens ha dedicat el seu acudit per al 8 de març

Flaixos

En els mitjans de comunicació, alguna vegada també som notícia

- Fa 75 anys que les dones podem votar, gràcies a les Corts Constituents del 1931 d'octubre, rere una intensa campanya liderada, entre altres, per Clara Campoamor.
- *100% Àfrica* és el títol de l'exposició que es pot veure en el Guggenheim, a Bilbao, fins el febrer del 2007.
- El curs acadèmic 2006-07 de la Universitat de Barcelona, va ser inaugurat per primer cop per una dona, la catedràtica de Genètica, Roser González.
- La periodista Anna Politkóvskaia, una de les veus més crítiques amb el govern del president Vladímir Putin, ha estat assassinada. Preparava un reportatge sobre tortures a Txetxènia.
- En la comarca de l'Alt Urgell hi ha disset associacions de dones, que entre totes apleguen 3.000 dones. Fan continus programes d'activitats i corren quan una dona les necessita.
- Zhang Yin acumula una gran fortuna gràcies al negoci del reciclatge de paper, superant la tradicional discriminació de la dona a Xina.

Zhang Yin

- Attiya Inayatullah, exministra i diputada al Parlament pakistanès, ha participat a Barcelona en el III Diàleg Orient-Occident. Entre altres coses ha dit que l'Islam protegeix la dona, però malauradament hi ha una diferència entre els manaments de l'Islam i la seva pràctica. Al Pakistan el

Attiya Inayatullah, exministra i diputada al Parlament pakistanès

problema principal és l'actitud tribal i patriarcal que hi ha.

També hi ha participat Shirin Ebadi, l'advocada iraní, premi Nobel de la Pau 2003 que va patir presó. Lluita per a què Iran s'adhereixi al Tribunal Penal Internacional, per a què s'aboleixi la pena de mort, per a què es respectin els Drets Humans ...

- La poetessa síria Maram al Masri ha estat una víctima de la intolerància religiosa i reconeix que "escriure ha estat la meua alliberació, però també el meu botxí" Aposta per la tolerància, el respecte i el coneixement de l'altre.

La poetessa síria Maram al Masri

- La filòsofa Cèlia Amorós, pionera del pensament feminista en llengua espanyola, ha guanyat el premi *Nacional de Ensayo*. Diu que el feminisme va entrant de mica en mica en el teixit social ... i que encara falta molt per acabar amb el pensament patriarcal.
- La marroquina Nadia Yassine, dirigent feminista i fundadora del moviment islàmic Justícia i Es-

piritualitat; l'escriptora també marroquina Fatima Mernissi; la italiana premi Nobel de medicina Rita Levi-Montalcini; l'activista turca Sirin Tekeli o Mary Nash, catedràtica de la Universitat de Barcelona són algunes de les autores que han participat en el dossier de *Dones en el mirall mediterrani. Visibilitat i participació ciutadana*, l'últim volum de la revista *Quaderns de la Mediterrània*, de l'IEMed (Institut Europeu de la Mediterrània).

- Dones imans. La figura de les predicadores musulmanes s'escampa pels països islàmics. A Egipte són populars les reunions "tupperware" de l'Islam. Magda Amer explica a les seves alumnes, de 30 a 50 anys, els preceptes de l'Alcorà i la seva adaptació a la vida diària.

A Egipte són populars les reunions "tupperware" de l'Islam

Llibres

ELSA TÁMEZ (Editora). *La sociedad que las mujeres soñamos. Nuevas relaciones varón-mujer en un nuevo orden económico*. San José, Costa Rica.

La Asociación de Teólogos y Teólogas del Tercer Mundo (ASETT) va trobar-se l'agost de 1999 a Bogotà, malgrat la situació política del país. Elsa Támez ha recollit entre els seus participants, 11 aportacions de dones i la d'un home. En la introducció ens diu: *Vivimos una experiencia de encuentro inolvidable; lleno de sensibilidad y esperanza. Planteándonos temas grandes, como locas para quienes insisten en el realismo y relativismo; y temas chicos, de la cotidianidad, como ineficaces para quienes no dan importancia a las relaciones diarias de género.*

Les conferències, segons els temes, estan classificades en cinc parts. La 1ª part: Impacte de la globalització econòmica sobre les dones latinoamericanes i caribenyes. La 2ª: La resposta teològica. La 3ª: Obrint horitzons, teories de gènere. La 4ª: Noves relacions interhumanes, imperatius pastorals. Aquí destaco el títol de la conferència de Diego Irarrazabal, CSC (Xile): *Si el grano de trigo no muere...da mucho fruto. Impugnación de lo macho; a fin de ser un hombre cristiano*. La 5ª: Què aporta la teologia feminista d'Amèrica Llatina i el Carib al coneixement, crítica i superació de l'economia neoliberal globalitzada? La 6ª: Un document final, esplèn-

did, de la Trobada, i també els d'altres Trobades.

Els ponents de diferents països ens ajuden a tenir una visió àmplia del món en què es viu i es lluita.

• • •

MONIQUE DUMAIS: *Las mujeres en la Biblia*. Ediciones Paulinas, 1987, Madrid. (Traducció)

Monique Dumais, teòloga canadenc, va escriure aquest llibre el 1985, basant-se en les seves experiències i interpel·lacions. Comença la introducció amb la cita de Lc 15,8-9, la dona que busca la dracma perduda. Per a ella aquesta dracma representa les experiències de tantes dones que al llarg de la història han estat menystingudes, gairebé amagades sota la llàntia. Per això des de fa deu anys se sent compromesa a la tasca de posar les coses en el seu lloc. Divideix el llibre en dos capítols dedicats a les experiències de les dones de l'Antic Testament i a les del Nou, respectivament. Empra una metodologia molt a l'abast de tothom: Després de cada apartat, presenta un qüestionari, i també intercala textos, que resulten ben inusuals.

Per altra banda, ens ofereix una profusa relació de noms de dones, més o menys conegudes, les quals trobem en la Bíblia. A nosaltres ens cal trobar-hi aquests tresors soterrats.

CERABELLA
P.I. Can Clapés, 08181 Sentmenat (Barcelona)
T. 93 715 31 02 / Fax 93 715 02 51

des de 1862

CERERIA ABELLA
Sant Antoni Abat, 9, 08001
T. 93 441 09 07 / Fax 93 441 70 47
Boters, 5, 08002 T./Fax 93 318 08 41
Comte Borrell, 41, 08015 T. 93 442 93 28
BARCELONA

BOMBONERIA
CONFITERIA
PASTISSERIA

Casa fundada el 1886

Major de Sarrià, 57
Tels. 93 204 17 91 - 93 203 07 14

Plaça de Sarrià, 12-13
Tel. 93 203 04 73 - Fax 93 280 65 56

BARCELONA

Recordeu i reserveu-vos sempre:

PRIMERS DILLUNS DE MES (18,30 h.)

Tema teològic

TERCERS DILLUNS DE MES (18,30 h.)

Vida del Col·lectiu

ÚLTIMS DIVENDRES DE MES (19,30 h.)

Temps de pregària

Punts de Venda: Lliberies

Claret (Llúria, 5)
Pròleg (Dagueria, 13)

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Direcció General d'Afers Religiosos

Generalitat de Catalunya
Institut Català de la Dona

Butlleta de subscripció

Quota anual 6€

Nom i cognoms _____

Adreça _____

Població _____

Telèfon _____

Tipus de subscripció anual per rebre **Paraules i fets de Dones**

A/. Domiciliació bancària

Nom del/la titularAdreça

D.P.Població

Banc o CaixaEntitatControl.....Oficina.....Nº compte/llibreta

Us prego que fins a nova ordre carregueu al c/c o llibreta indicada els rebuts que us presentarà el Col·lectiu de Dones en l'Església, en concepte de subscripció al Butlletí **Paraules i fets de Dones**.

B/. Podeu també enviar transferència a un dels dos Comptes corrents del CDE: Al número 2013 0121 48 0200449566 o bé al núm. 3025 0001 12 1433303596

Signatura